

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

En lo jardí del amor
 cullen fruyta assahonada...
 ¿Qui pogués tenir son cor
 y sense pena y dolor
 fer vora seu bona estada.

FF

DE DIJOURS A DIJOURS

Bo y regirant las darreras fullas del meu «carnet» del viatge á París trovo encara, quelcom d'interessant per escriurer aquesta setmana, y fer somriurer «per sota del nas» als llegidors de LA TOMASA.

Ja miraré de ferho curt... perque d'asumptos no 'n mancan... la cullita d'enguany, com diría un secretari de Jochs Florals, neulas com ara s'usan, es estat abundosa: grat sia á Deú.

Sobre tot després d'haberm' sentit «guapo» l'altre setmana y haverme trovat «rifat» que no m'el treuré may de sobre.

Mes que la «guapesa» y els «Jochs Florals» be prou que lligan.

Mentres tant han donat las festas, pot ben dirse que s'ha fet tot á l'espanyola, ó á París.

Mes de modo tan estrany... ab forma tan «especial» que si no 'ns ho dihen no ho coneixíam, ni 'ls que las nostras mares ens han parit á l'Espanya.

Aixó sí... per tot arreu, banderas vermell y groch: «le drapeau, jaune et rouge, flottait á tous les balcons».

Fins el sol, qu'apretava de valent, semb'ava 'l sol d'Espanya, pero al istiu.

Potser fou lo més imitat.

Sols una cosa anava freda, arrengrada, enatjosa.

La comitiva espanyola... y l'eloqüencia oficial francesa, que talment semblava tenir las paraulas entravesadas al coll...

¡Ah!.. qu'hi farém... ¡passiència!..

Poetas d'aquets «versayres» de la gana, en fos altre «Teóphilo Gautier», tots se las «emprenan» ab la «senora»... que encara 's pensan, que 'n porta «navaja d'Albacete» á la lliga-cama... y escapolaris penjats á dins del pit...

Per tot arreu veuen la «Rosina, au mirador», ó be la famosa «marquesa de Amaégui» que las prenen per espanyolas... quan l'una, n'es filla del cap d'en «Beaumarchais» y l'altre feta expressa, per ascoltar aquella copla d'en Alfred de Musset:

Vrai Dieu!.. lorsque son oeil pétille
sous la frange de ses riseaux,
de par tous les saints de Castille,
rien que pour baiser la mantille,
on sa ferait rompre les os!..

Es clar que 'ls estranjers sempre n'han escrit de disbarats, tractant de la dona espanyola... ben creguts qu'aquí, totas eran «manolas» ó «chulas», ja qu'aquí 's crían els toreros.

He trovat, un llibre turch, titulat: «Zenau Nameh» que vol dir «llibre de las donas».

L'he pogut llegir mercés á la traducció francesa y díu aixis en catalá, com ara parlo:

«Las donas espanyolas, son certament extraordinarias.

Cad' una 's daleix... per la guitarra seva, y per son cant que s'anomena «petenera».

Son ben formadas y obran la «gana á qualsevulga.

Tenen el cos molt prim y son bufonas... pero, portan una cosa, tota de filferros, que 'n dihen «cotilla» y 'ls ha de fer molta nosa per bellugarse.

Repareu son cos quan se belluga... com l'argentvíu.

Tot just la flor del «lletsamí»... s'acosta á la blancura de sos pits.

Qualsevulga diría que son perlas desfetas...

Mes ja prou de poetas romántichs «musulmans» que tan aviat las veuen blancas... com del color de la terrissa.

Ara prou estrambots estranys.

No més gatzara; que 'l darrer assumpto que 'm trovo apuntat, es masa seriós; afecta masa vidas de germans nostres, per poguerhi fer «tavola»...

Tracta 's de fer la pau, la Russia y 'l Japó,

Després del enderroch dels barcos, darrera l'importancia d'un imperi que 's va ensorrant... no per manca d'homens ni menos de territoris, si no es per tenir agotats 'ls diners y els prestigis militars, l'imperi de Russia, no te cap més remey, qu'acceptar las condicions que 'l japonés dicti per fer la pau.

Vingui com vulgui... ¡visca la pau!..

¡La guerra es malehida!.. ¡matar gent!..

Conforta 'ls esperits, don'ánimos al més feble, lo contemplar com aquesta noble missió d'establir la pau al mon, surt del sí de la República nort-americana... y dos vells imperis de la terra, que poch temps fa, l'haurían aixafada, esperant la desitjada pau de las mans de la conformació per ells odiada.

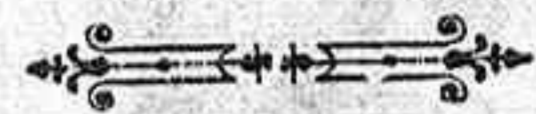
Ja poden dir el que vulguin, l'iniciativa d'en Theodor Roosevelt en pro de la pau, es estat alabada per tot.

Descontant la satisfacció de fer un bé á l'humanitat, els Estats Units, veuen el triumf de la part aliada; d'un imperi modernizat, contrari al altre aferrat á la velluria; sent d'aplaudir 'l determini del president de la gran República, que 's conclou en acabar una guerra, quins resultats son ben vistosos.

Sols en Roosevelt, ajudat per la Fransa, pot lograr que 'ls governs de Tokio y San Petersburg, per mans de sos representants, firmin la pau.

¡¡Bona llissó!!

CALIXTE PI Y XARAU

BRUTICIA

Un cert rector predicava per modo molt eloqüent y en cert rapte d'oratoria aixís digué á sos oyents: «En lo cel, germans caríssims d'àngels n'hi han un femer».

S. BRUGUÉS

ESTIUENÇA

Ja hi torném á ser.

Ja torném á la época de la distinció de classes.

Durant l' hivern, aquí dintre ciutat, tots som uns.

Al costat d' un carregat de patacons s' hi véu un carregat d' inglesos, y no 's distingeixen.

Vull dir que, devegadas, fins á l' un lo prenen per altre.

Lo trajo 's cuyda de nivellar la posició social dels ciutadans.

¿Perqué? Perqué tant al teatro, com al café, com al passeig se barreja tota mena de gent sense que l' un se diferencihi del altre per l' aspecte, mentres las apariencias enganyin.

Tant lo qui pateix com lo qui gosa, tant lo qui viu al principal com lo qui habita sota-terrat ó arrán de terrat mateix, mentres se presenti bé de roba, no hi hán distincions.

Pero al estiu... ¡oh al estiu! ja cambia de faç la condició social dels *capitalistas*... (vull dir els que vivim á la capital sense capitals).

Perqué pe 'ls voltants de Sant Joan, aquells que potser aquí á la urbe ván á la negligé y alguns d' ells fins sembla que haurían de durnos la maleta de la estació al pis, comensan á desfilan cap á la torre ó á pendre banys ó á fer excursions, y nosaltres-aquets que devegadas aném mes ben arreglats de roba que 'ls amos que 'ns pagan, no més desfilém fins al Guinardó; á Pedralbes, á la Mina ó á la Font de 'n Conna un eop cada mes y preném banys á la escollera ab calсотets per estalviar 'l tapa-rabos... y encare gracias.

Per aixó en aquet temps es quan se descobreix la incógnita de nostra posició, 'ls que estirém més lo bras que la màniga per' fe 'l maco á la Societat, ó á Novedats ó al Tívoli ó al passeig de Gracia 'ls diu-menges com si fossim algú.

Pero si al hivern ens poden pendre per altres els que no coneixen las nostras interioritats d' ermilla, al estiu, com que per més que apreti 'l malehit Febo y suhém la cansalada, no tenim altre punt de repós que 'ls banchs del Parque, ni altre des-suhador que 'ls vanos de ca 'n Banús ó de ca 'n Ferrer, vull dir qu' ensenyém la seba de la nostra impotencia pecuniaria per més que al Old England ens disfressin de senyors per set pessetas ab trajés de cotó cuyt que semblan de fil crú fins que cauhen quatre gotas.

¿Que te d' estrany, donchs, que jo—membre autorisat del gremi de senyors d' hivern exteriorment—renegui del estiu perquè 'm delata al fort de la canícula trovantme prenent un aixarop de cinch céntims á Canaletas als diumenjes ó descobrint una inferioritat social amorrat á la aixeta de la font de Sant Miquel en aquella arreconada de la Plassa de Sant Jaume?

Per acabar: l' hivern, quan tots els senyors de debó son á dintre Barcelona, 'm barrejo ab ells y no 's nota la diferencia de classes; en cambi l' estiu, quan aquells tots son á fora y aquí no mes ens quedém els senyors per forsa, 's nota la distancia incalculable que hi há entre 'ls que se la *jalan* al jardí ó á la terrassa de la torre y 'ls que 'ns *liquidém* á las golfas d' un quint pis ab entressuelo y principal, tenint per jardí quatre testos ab aufábregas que 'l Sol crema y per terrassa 'l terrat qu' escalda.

¡Malvinatje l' estiu!

PEPET DEL CARRIL.

La nit de Sant Joan

AYRES DE COIMBRA

Lo Mondego rumorós
entre salzers fa sa via,
fa sa via boy cantant
cansóns d' amor y de vida.
Canta la llum dels estels
que sas ayguas enlluminan,
canta 'ls perfums de las flors
que li embalsaman sas brisas,
canta l' amor dels aucells
que sos himnes li dedican,
canta 'ls petóns y els sospirs
de las ninetas qu' estiman,
canta 'l rostre y los ullets
de las tricanas bonicas;
y cantant, sempre cantant,
ab dols compás y harmonía,
relliscant enjugassat
cap al mar va fent sa via. .
Avuy canta més content,
avuy sas ayguas tranquilas
murmuran ab mes amor
y son mes dolsas sas brisas.
Es perquè avuy es la nit
de S. Joan, nit felissa,
de corrandas y d' amors,
de galas y de follia.
Es perquè sent allá lluny
del jovent la xerradissa
que s' atansa boy cantant
entre riallas y viscas.
Mireulos, ja son aquí,
repareu, quina alegria,
los joves tots enjoyats,
las noyas totas festivas.
Sonan las flautas gentils
y las guitarras butzinan
y volan camps á través
en celestial harmonia,
cansons de vida y amor
que omplenan els cors de ditja.
Y á la llum clara y brillant
de 'ls estels que atents vigilan,
las barquetas van crusant
del riu las ayguas tranquilas,
las noyas glatint d' amor,
els joves folls de delicia,
y entre els perfums de las flors
y los psalmes de la brisa,
y los cantars del jovent
y los sons de las musicas
's forja en l' inmens espay
un conjunt de pler y ditxa,
que ubriaga tots els cors
y las ánimas oncisa.
Y el Mondego rumorós
cap al mar va fent sa via,
relliscant enjogassat
entre 'ls sospirs de 'ls qu' estiman...

EMILI REIMBAU PLANAS

Diada de Corpus

— Ab 10 céntims de paperets, se pot fer lo corrido tota la tarde.

— Aquet que va devant, porta duas creus: la de las mans y la del gep.

— Ginesta, a cinch céntims la mesura. Per menos diners, cap jove pot fer l'home.

— Aquets son los lluisos. ¿No 'ls sembla que 'ls sobra la is?

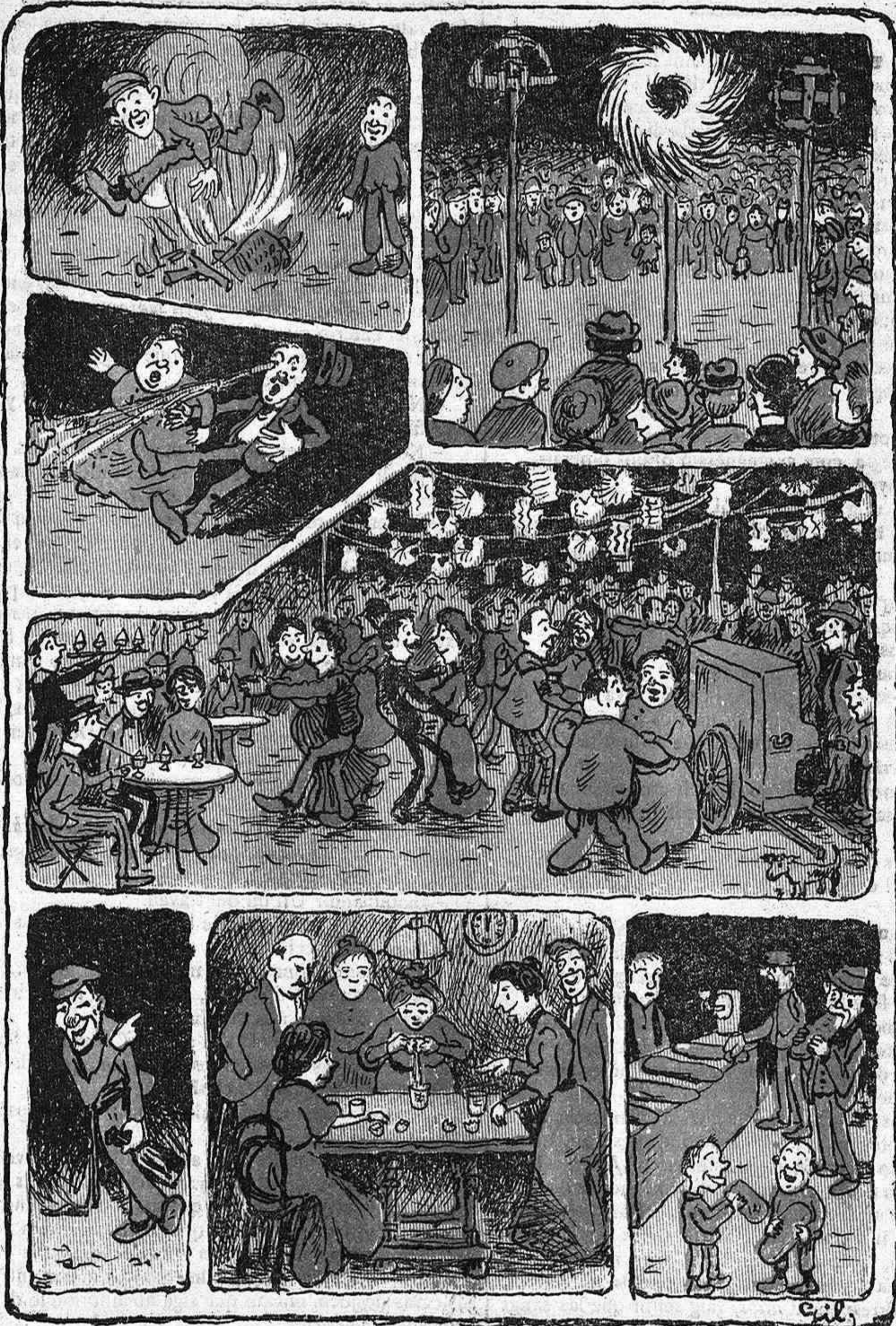
— Una serpentina!.. Ay, quin susto. ¿m pensava qu' era una bomba!

— ¡Malehida ordenansa! Han d' anar a la professó encare que totsson ateyos.

Gil
Serra

Nit de verbena

Tothom segueix los seus gustos,
sense norma y sense fré..
pero quan l'endemá arriba,
tot es fum, misteri, ré.

La conversió dels matóns

TROVANTME, l'altre dia donant los últims tochs á una noveleta que ab lo títul de *Los matóns á Barcelona* penso entregar prompte á l'impremta, va presentarse la criada dientme qu'hi havia quatre senyors d'agradable figura que desitjavan veurem.

- No han donat la seva tarjeta, vaig preguntarli.

No 'n portavan, senyor, pero m'han dit los seus noms, y lo *certus* es...

- ¿Que no t'enrecordas, veritat?

Eran noms tan estranys...

- Bueno; digalshi que passin.

Al cap de poch segons entravan en lo meu despaig quatre subjectes, joves encare, sense serho massa, qu'al primer cop d'ull varen semblarme sagristans ó cómichs.

Anavan tots afeytats, ab lo cabell rapadet, y vestían tots roba negra, com si vinguessin d'uns funerals.

- Lo senyor...

Servidor, vaig contestárloshi.

Vosté no tindrà 'l *gust* de coneixens, me digué 'l qu'anava devant, el qual mostrava una cicatriu á cada galta.

- Lo *gust* es seu, vaig contestarli.

Vostés exposarán l'objecte de la seva visita.

- Donchs, uns servidors...

- Endevant, sense compliments.

- Nos hem enterat pe 'l xicot de la seva criada, qu'es una bella persona si no fos un tros gandul, de que vosté está escribint una novela que se 'n dirá *Los matóns á Barcelona*.

- Certament, vaig dir jo deixant escapar una rialleta d'autor satisfet. Mirin, estava retocant las últimas quartillas.

- ¿Potser l'hem molestat?

- Molt al contrari, pero penso que 's deuen haver equivocat.

Pe 'l seu aspecte, y dispensin, me semblan gent d'iglesia, y 'ls matóns de que jo tracto en la meva obra no son de monja, sino d'aquesta plaga de valents que viuen fent la por als ciutadans pacífichs.

- Cabalment senyor meu, continuá dihent lo subjecte devanter, sabém qu'en la seva obra tracta vosté dels *peccas*, dels *pinxos*, dels *tremendos* ¿no es aixó?

- Justament.

- Donchs malgrat la nostra clerical apariencia, tinch lo *gust* de presentarli als meus companys Pau Llambrochs (a) lo *Terrible*, Pep Cisternas (a) *Jepich* y Joan Camándulas (a) lo *Guerxo*, y tinch l'honor de presentarme jo mateix, afegí quadrantse: Ramonet Llamparóns, per mal nom lo *Menja criaturas*.

Caballers, jo de valent no ho he sigut may, y al saber que tenia devant meu á quatre pinxos auténtichs, ab lo seu corresponent *alias*, vaig sentir que las sangs se 'm glassavan. No hi havia dupte de que sabían que la meva obra 'ls era contraria y venían á demanarme una reparació en lo *terreno de las armas... blancas*. Y á mi las armas, blancas ó negras, no m'han fet may goig.

Pero afortunadamant, després de la presentació, 'm

feren una tranquilisadora reverencia, que va tornarme las sangs á son estat natural.

- L'objecte de la nostra visita - va continuar dihentme lo citat *Menja-criaturas* - no es altre que el de ferli saber, per si ho vol fer constar en la seva *magnífica* obra ó en lo periódich que reb los seus *magnífichs* articles, que 'ls pinxos de Barcelona, quina numerosa classe representém, hem acordat, en vista de que 'l públich y la *Prempsa* nos son contraris, y de que 'ls tribunals están ja cansats de nostras valentías, retirar-nos á la vida privada, es á dir: no portar may més los *pan y toros*, ni escupir més per l'ullal, y dedicarnos á un ofici qualsevol ó á qualsevol ocupació honrosa com fan els ciutadans pacífichs.

- Pero es cert aixó, *nobles patricis*?

- Tant cert com el pare 's deya Llamparons, encare qu'era una mica borratxo y *seya senyors* pe 'l procediment del enterro y pe 'l sistema del *gato*, ajudant á la mare que en pau descansi, y que 's guanyava la vida honradament fent de...

- No importa, mentres estimés al seu home y als seus fills...

- No tenia res seu, senyor; tot era pe 'ls altres.

- ¡Molt m'alegro d'aquesta noticia! ¿De modo qu'es un fet *la conversió dels matóns*?

- Si, senyor, me digué lo *Terrible* ab una veu barreja d'ayguardent y vi adulterat: jo mateix, qu'encare avants d'ahir per deu rals li hauria ratllat la cara ab tots els primors de la professió, avuy si 'm pega una clatellada, tragaré bilis, y m'aguantaré, perque aixó es un dirho á vosté, y li estimaré que no ho fassi corre, los que 'ns guardavan las espatillas ja no manan, y un hom á n'aquet mon de miserias no hi ha vingut per sufrir presóns celulars y altres porquerías, sino per recreyarse com mana la lley de Deu y fer lo que li dongui la reyal gana. ¿No es aixó?

- Tant cert com lo vostre pare 's deya Llambrochs, si mal no recordo.

- Llambrochs se deya, senyor meu, y per *brochs* no hi estava y era un *llamp*, quan convenia. Era bon subjecte, esquilador d'ofici.

- ¿Esquilador? Un fill del treball.

- Si, senyor, esquilador de bestias... y de butxacas, com l'avi qu'al cel siga.

- Seria curiós coneixe 'l seu arbre geneològich...

- No m'en parli d'arbres, perque no hem tingut pagesos ni jardiners á la familia.

- ¡Molt bé! ¡Molt bé! ¿Y 'l senyor Cisternas y 'l senyor Camándulas no tenen res que dirme pera descàrrech de las sevas conciencias?

- Senyor, feu en Camándulas, los meus companys han dit la *veri*.

D'aquí endevant, de casa al treball y del treball á casa, y si un cacich vol guanyar eleccions, que 'ls pegui ell los tiros y garrotadas, qu'uns servidors, encare que tart, nos hem adonat de que 'ls homes hem nascut pera ser personas horadas y no per foradar la pell per dos pessetas, y guanyar los quartos malament en las casas de joch, encare que siga ab autorisació de la *autoridad competente*.

- ¡Superior! ¡Eloqüent! Té la paraula 'l senyor Cisternas.

- Jo, senyor, haig de serli més franch que 'ls meus companys.

Passo á la vida pacífica ab més sentiment que 'l pa-

tarranca que li trepitjan l' ull de poll de la pata bona, perque á dir veritat, aixó de retirar tart, y llevarme tart y viure ab l' esquena dreta, era un treball á propòsit pe 'l fill de la meva mare, qu' al cel siga en companyia del pare qu' encare era més gandul qu' un servidor. Vull dirli, que com expressan los castellufos *no voy, que me llevan* y que tan bon punt *arrapari* que 'l públich está ensopit, y que 'ls tribunals dormen, y que 'l caciquisme fa altre cop de las sevas, li pegaré una ganivetada al *lucero del alba...* perque nosaltres, senyor

meu, som valents quan los altres amollan, pero quan tivan, ja es diferent, allavoras afluixém nosaltres. ¡Mes clar, aygua!

Dit aixó 's despediren, no sense haverme fet prometre que donaria noticia de la seva *conversió* en LA TOMASA, com ho faig avuy gustosament.

Quedan, donchs, servits lo *Menja criaturas*, lo *Terrible*, lo *Jepich* y 'l *Guerxo* dels quals se repeteix afectíssim amich y segur servidor, que sas mans besa.

P. DE LA TOMASA

¡LA DONA DEL ALTRE!

(VERSOS AB PÉBRE)

Eran dos amichs
que tant s' estimavan,
que un d' ells 's partia
la dona de l' altre.

Y l' altre molt curro
y á fé gota lleig,
ab l' altre amich sempre
ne feya 'l mateix.

Per aixó los donas
ne deyan rihent:
la qüestio es fent broma
riurers de la gent.

Si al teatre anavan
(sempre tots plegats)
la dona de l' altre,
feya mil posats

Fins los ulls enlayre
ó en blanch millor dit,
posava ab delicia
vers l' altre marit,

y la gent notava
festosas accions,
indignas d' Espanya
y d' altres nacions.

¡Mes tot se disculpa;
també «in illo tempore»
las donas faltavan
y faltarán sempre;

y tant s' estimavan
jugant tots plegats
que més que personas
eran quatre gats.

Eran un «piano»
que no á quatre mans,
á vuyt lo tocavan
com á bons cristians:

recordantne sempre
que Jesús digué:
—Tots junts estimeuse
tots junts si pot ser,

y els dos matrimonis
son tant cumplidors
que barrejan sempre
sos «lúbrichs» amors,

Sos cors son las urnas
de lo foch etern
que avivan las flamas
del crú y negre infern

En cambi sas formas
son, ¡ay! tan bonicas
que á tot hora encenan
passions á fé ricas;

per aixó mil voltas
deyan ab anhel:
—L' infern, devegadas
se transforma ab cel,

y aixis sens abatrer
ja may lo deber

la dona de l' altre,
de l' altre es muller.

Es un geroglifich
al fi tant comú,
que de qu' es «histórich»
no en dupta ningú.

¡L' amor se encomana!
Ab aixó preguém
perque eixa «malura»
no ens encomaném,

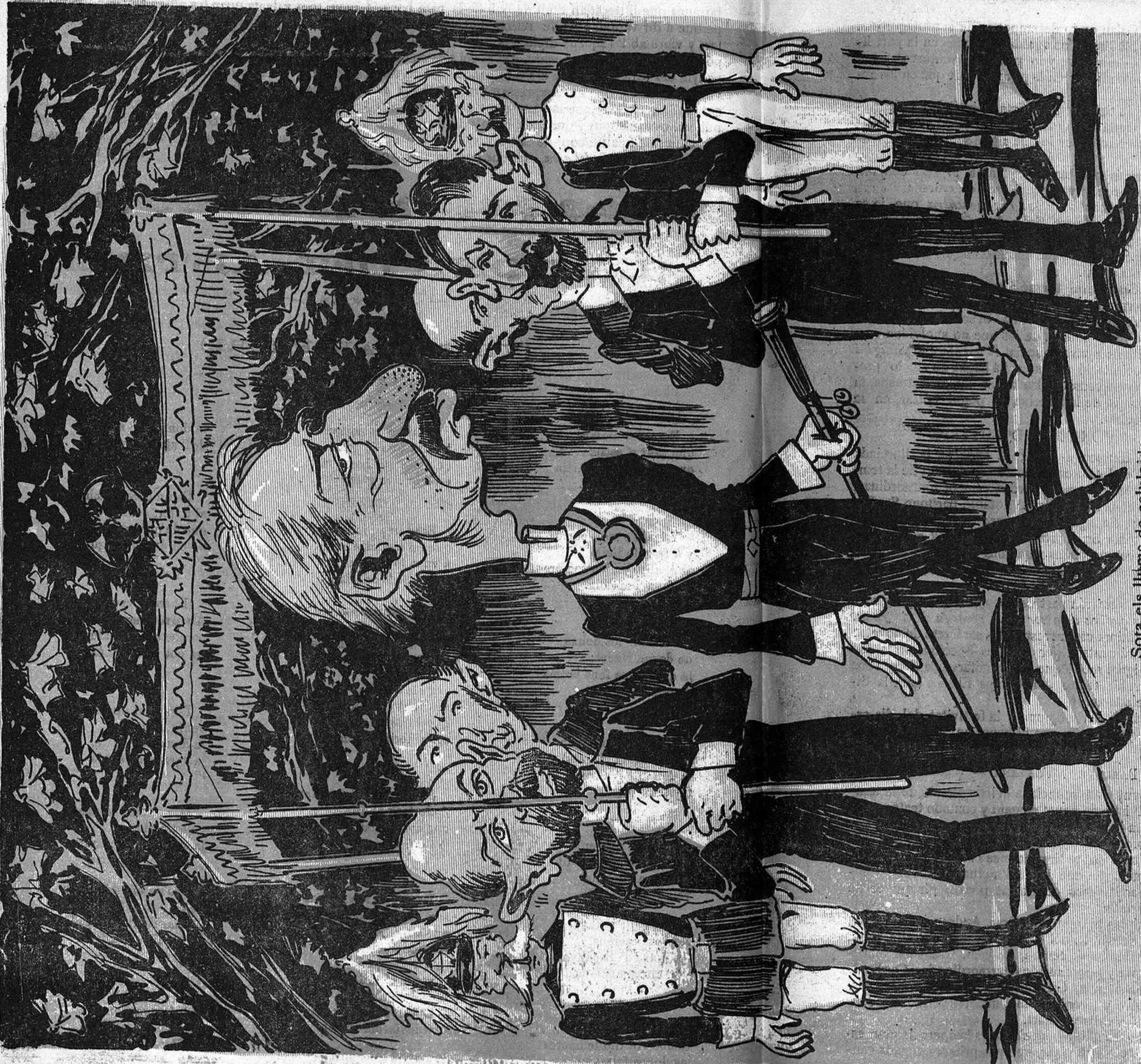
Perque si un desastre
venia després,
la dona de l' altre,
ja agrada ab excés.

Més si acás la nostra
volen estimar,
ja aixó no ens resulta,
y es vil, y es pecar,

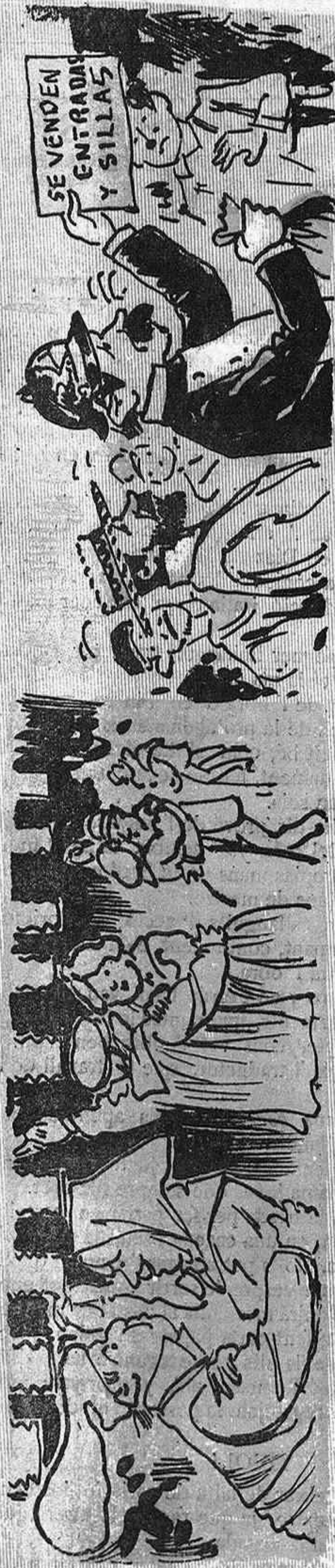
y sobre eix assumpto
ne faig punt final
perque algun carcunda
no 'm diga immoral.

Més jo que no temo
sa baba traydora,
ab «Donas» voldria
la «Repartidora».

MARCELINO SANTIGOSA

Sota els llums de celuloide
y ab ademán gens feixuch,
al darrera de las trampas
hi veurán al senyó Lluch.

Com espectacles de nits
sols aquets serán gratuits.

Perque en quan á n' els demes
s' haurán d' esquitxar dimés

NOVETATS

La segunda mujer es un' obra escrita per l'inglés Pinero y bonament arreglada á l' espanyol per en Antón Garrido, que 'l present dirigeix d' enserada manera *La Ilustración Española y Americana* que 's publica á Madrit.

L' obra estrenada aquí, aquesta setmana no 'ns era nova... perque ja l' havían feta na Mariani y en Zampieri en una de sas *tournees*...

Sempre s' han d' estimar las *primicias*, més hem de dir francament qu' ab l' arreglo d' en Garrido, que 'ns ha fet coneixer en Diaz de Mendoza, hem pogut desentranyar mes la comedia dramática *La segunda mujer* qu' ab la traducció italiana qu' ens apar massa enfarfagada.

¡Quina ditxa, 'l poguer llohar un traductor espanyol que sap ahont té la ma dreta!

Lo cas dramátich de l' obra d' en Pinero, prou es ben sencer y l' urch de la protagonista es forsa humana, coneixentse molt bé, com s' ha descantellat l' autor, molt encertadament, fentne de las altres figuras, decoració teatral tan sols.

L' obra, com ja he dit, prové de l'inglés... mes la *factura*, la marca del *saber fer* sembla talment francesa y fins de las propias mans d' en Sardou, que nosaltres *besem* per mans de mestre.

Els primers actes, esllanguits d' acció, son primorosos; l' últim, llampant, contundent com un colp de massa al cap.. es tota l' obra.

Na María Guerrero y en Ferrán Diaz, van ser molt discrets als comensaments, guardantse la forsa dramática per l' últim acte, com vol l' obra ben clar... y encara accentúa més 'l traductor, que fa treball de l' hú.

En Santiago, fa una *borratxera* sols apuntada per curta... que 's fa aplaudir.

La Bremon y en Palanca, sempre justos en sos papers; sobre tot la dama jove, que sempre fila dret.

Aquest' obra, es la triada per fer parlar en castellá al jove actor Codina, en una escena breu, la mes *culminanta* del drama. No 's pot amagar l' emoció que l' envollava 'l primer vespre de sortir... mes pot quedar' ben segur, qu' anirá més enllá al costat de mestres bons com 'ls d' ara; fent curts papers de galan jove, que no pas levantse 'ls ulls y mossegantse las orelles fent galans primers á Romea,.. ¡ah!.. y guanyará més diners qu' aquí; no regatejan la pesseta, ni demanan tornas.

TIVOLI

No 's podrán queixar de falta de variació los concurrents á aquest teatro, ja que rara es la ópera que 's repeteixi mes d' una vegada.

En la passada setmana s' ha cantat per primera vegada *Carmen* que sigué un verdader éxit per la con-

tralt Sra. Galan en lo desempenyo de la protagonista. Lo tenor Sr. Breda 'ns agradá molt mes en la part lírica que la dramática, y lo públich assentint ab igual criteri l' aplaudí mes en la primera part que en los actes finals.

Molt bé la tiple lleugera Srta Vergíeri en la Micaela, ja que cantá ab verdader art la inspirada romança del tercer acte, per lo que sigué sumament aplaudida.

Los demás artistas coadjuvaren al bon conjunt, molt superior relativament al preu de entrada.

Dissapte se cantá *Un ballo in maschera* que ja es sabut es un *escoll* pera tiple dramática y tenors de forsa, ab tot ne sortiren ayrosament la tiple Sra. Ranz y lo tenor Sr. Vilalta que entussiasmá als morenos ab sos brillants aguts.

Lo Sr. Gnaccarini tingué á son cárrech lo Renato, que l' interpretá com un verdader mestre cantantlo com lo més pulcre artista. La ovació que se li tributá en lo quart acte es de las que no s' olvidan.

Pera dilluns estava anunciat *Il barbiere di Siviglia* que la precipitació ab que s' ha hagut de fer lo present número á causa de las festas de la setmana, fa que la resenya de la mateixa no pugui entrar en la present revista.

CONCERTS D' EUTERPE

Pera lo diumenge dia 25, té anunciat la llorejada Societat Coral «Euterpe,» lo tercer concert de la temporada ab un programa verdaderament extraordinari y en que hi pendrán part lo notable barítono Sr. Parés cantant *La cegueta* y *La rosa marcida* y son deixple lo tenor Sr. Cortada *L' herba del amor* y *Tot bressant*, composicions pera coro y orquesta originals del nou Director de la Societat, lo reputat mestre Sr. Goberna.

Tambe formarán part del programa, las pessas de Clavé, *La queixa de amor* y *La verbena de S. Juan*. Aquesta última casi revestirá los caràcters de novetat perque será cantada per las tres Seccions de la Societat d' igual modo que vá executar en l' any 1862 en lo derruhit teatro dels Camps Elíseos baix la direcció de son autor.

La variació del programa y la festivitat del dia escullit, fá que creyém que hi haurá un plé á vessar.

TEATRO DEL BOSQUE

BARRI DE LA FONTANA — (GRACIA)

Pera avuy está anunciada la inauguració de la temporada d' istiu en aquet elegant y cómodo teatro, molt propi pera la present temporada ja que ha sigut construít expofés y ab todas las comoditats possibles, que farà que sens dupte sigui lo mes concorregut.

La companyia que hi há d' actuar es de ópera italiana y per l' *elenco* contractat podém dir qu' es de *primo-cartello*.

Com á tiples hi figuran las Sras. Andreuccetti, Homs, Italiàni, Perrin, R. del Vilar y Syak; contralts, Frau, Gresler y Molinari; tenors, Albiach, Granados, Maristany y Rota y pera funcions extraordinarias Cardinali y Utor; barítonos, Gil Rey y Mary Cavalieri; baixos, Cajal, Calvo y Leoni y com á mestres directors y concertadors, Vehils y Rafart.

La obra escullida pera *debut*, es la ópera de gran espectacle de Verdi *Aida*, que per primera vegada cantarà lo popular Utor.

UN COMICH RETIRAT.

Fullaraca

—Qu' es Cosso florit aixó?
—Perqué ho diu, amich Petit,
—Ho dich perque veig que 'ls arbres
gracias á Deu ja han florit.

La guerra rus-japonesa
se diu que s' acabarà.
¡Me sab greu, ara qu' á mi,
ja 'm comensava á agradá.

Diu qu' á París no trovavan
al anarquista Farrás...
y no es estrany, perque feya
temps qu' era mort y enterrat.

—Ja ho saben qu' han condemp-
nat á mort al Nelo?
—¡Aquell que feya bunyols?
—No, home, l' altre Nelo.
—¡Ah! si ¿l concejal?

La causa del *Nelo* y en *Vicentet* ja s' ha acabat.

Fermament conmoguda l' opinió pública de la Ciutat, ha seguit ab afany lo curs del judici oral qu' ha presidit lo Tribunal popular del Jurat.

No sols la concurrència á las Salas de Justicia de l' Audiencia, massa esquifidas en cassos consemblants, sinó 's la munió que s' esperava á la Plassa de Sant Jaume, ha mostrat l' ansia del poble de Barcelona, per sobre 'l *veredict*e de son tribunal y la *sentencia* pronunciada.

Las circunstancias concorrents; 'l ser regoneguts 'ls *condempnats* com 'ls *pinxos* del partit conservador de Barcelona y personalment adictes á n' en Planas y Casals, lo *cacich máxim* de Catalunya, fa pochs anys encara... havia alsat una mena de *boyra* qu' ha desvanescut la fermesa del president y de tota la Sala y la *virtualitat* ab que s' ha mostrat lo Jurat del poble, inaccessible á *influencias* de tota mena, ni á *recomenacions* per enlayradas que fossin.

La sentencia de mort en garrot vil, qu' ha recaigut damunt d' en Manel Compte, álias *Nelo* y la de cadena perpetua sobres d' en Vicens Lacambra *Vicentet* no 's pot negar que son tremendas mes també justas...

Las circunstancias del crim d' assassinat de l' Aragonés, dins la xocolateria *La Mallorquina* prou y massa conegudas, l' abonan als ulls de tothom.

*

Encar que 'ls *assessins* no vulguin comensar á fer cas d' en Alfons Karr... que 'ls digué ja fa mitx sigle que fora del parer d' abolir la pena de mort, quan ells volguessen deixar estar son ofici... nosaltres que tenim la frasse per *sofistica* som dels que 'n creyém: que ningú del mon, ni lo tribunal més supré, te dret sobres la vida humana... y que n' es cosa monstruosa la pena de mort.

Regonegut que la condempna es justa en lo cas present, no sols per llástima que 'ns fa 'l pobre condempnat... ara que la vindicta pública ja ha quedat satisfeta, voldriam l' indult pe 'l *Nelo* de la terrible pena, quina execució ha de dur un dia de dol á la Ciutat de Barcelona.

*

La sessió d' obertura del Congrès dels diputats espanyols... va semblar una *corrida de toros* dolents.

No valian pas res, ni *el ganado* ni *la cuadrilla*.

La quadrilla, fugia del toro... y 'l govern fugia de la majoria.

En Villaverde, per volguer *echar el gallo* va trovar del cas, lo fer *frases* per l' istil d' en Maura; pero está massa gros y li surten malament.

Parla poch, malament... y tot 'l que diu, ja es vell.

Moriré en el parlamento, al pié del cañón diu que va dir... y efectivament, quan parlava, ja era mort.

El tiro li havia eixit per la *culata*.

L' han posat entre-mitj de l' espasa y la paret.

La paret, es la majoria, que no 'l creu.

L' espasa, la crissis... que ja 'n te 'l dessobre 'l primer dia.

*

En Maura.. que deu ser *Mascota* per la sort que l' envolta sempre, ja 's trova *jefe* del partit conservador, qu' encara qu' en fá molt de temps que no té *pare ni mare* ha quedat orfe *completament* á la mort d' en Silvela.

Ben cert que: *á cada bugada, perdém un llensol*.

Lo ditxo de: *quan més aném, menos valém*, s' ha fet exprés pe 'l partit conservador.

L' insignificancia, va progressant qu' es un gust.

D' ara en avant, se 'n cuyda en Dato de governar... y en Maura s' en cuyda de la *xunga*... y tots més trempats que 'l *pésol*.

*

A la primera sessió de las Corts, després de pendonarhi la vida á n' en Villaverde, y d' esperar que caygui tot sol .. sens fer d' estira cordetas, en Maura l' ha tractat de *botijo* dihent que no 'l volia trencar, perque no 'n possehia d' altre á la porta de casa seva...

A la *gienta* en *Rymond* es un *canter*, que no te d' anar gayre á la font, per trencars.

¡Si qu' anavam ben errats!

Sort del descobriment d' en Maura.. que 'ns pensavam fins ara, que 's tractava sols d' un *árima* de canti.

*

L' Esteban Collantes, crida:

¡Segueixi la farsa!

Al demanar la paraula en Roderich Soriano, en Romero Robledo... qu' aixeca la sessió.

Com que no li ha posat encara *bossal*, com deu portar d' intent... en Soriano pot dir:

«He demanat la paraula per dir: que si 'l govern tingués vergonya..

En Romero, sens volguer escoltarl 's posa 'l barret s' aixeca y tot anantsen li diu en Soriano:

¡Aqui no hi ha Govern, Parlament ni vergonya... ni res!

*

En Roderich Soriano, vol parlar, dels *diners* donats per l' estat... per canalisar la finca del Romeral.

¡No s' ha de posar 'l barret, en Romero Robledo!

*

Els manescals de l' Ajuntament de Madrit; han rebutxat 120 moltóns, malalts de la verola... qu' havian portat á l' escorxadador..

Si 'ls moltóns eran per aliment del poble, ho trovém ben fet.

Ara si s' havian de guisar pe 'l dinar d' en Villaverde.. d' en Maura... y *tutti quanti*, plorém 'ls perjudicis qu' ha sofert 'l *ganadero*.

Pero 'l tancaríam á la presó.

*

S' ha donat greu escándol á Lisboa... repetintse 'is que va denunciar anys enrera la *Pall Mall Gaceta* de Londres..

Han descobert 'l *marro* dos homens qu' han agafat, acompanyant una noya de quinz' anys.. filla d' una honrada familia de menestrals, que fugia de casa seva.

Els presos han cantat, que son agents d' una *empresa* quinas *subcursals* son per tota Espanya, per explotar *minyonas*, fent la *tracta de blancas*

Alts personatjes, son d' aquesta societat... y s' en aprofitan.

~~*

La Professó de Corpus

I

LO CURS

Burgit de gent en doyna, carrers plens de ginesta,
 Ramell de noyas macas, algunas de *mistó*.
 Los militars de gala, pera lluir la festa,
 Formant lo curs que passa l' antiga professó.
 Els ambulants que cridan carmel-los fets de menta,
 La *creme* dels *hig-lifas* llensantne paperets,
 Soroll, molta quitxalla, alguna que altra empenta
 Y algú que mira l' hora, fiantse dels distrets.
 Mamás ab sos pimpollos que arreu van movent fressa
 Ab quatre xitxarel-los que semblan set-mesons,
 Angunias en las tendas del amo ó la mestressa
 Pels parroquians de casa ó pels que may ho son.
 Petitas criaturas que, dalt la balconada,
 Remullan no d' essencias á los que abaix están,
 Rahons de homes y donas en l' altra cantonada,
 Perque las *sevas prendas* no passen al devant.
 Domassos, serpentinas, taulóns á las aceras,
 Los cotxes que s' entornan per no poguer voltar,
 Cohets, llums de bengala, tranvías, jardineras,
 De Sans, Ensanxe y Gracia, tots plens fins á vessar.
 Tarots que sols se veuhen, no més per tal diada
 Que 'ls guardan los seus duenyos, molt macos y lluhents,
 Perque no més serveixen, durant la *cap-vuytada*
 Y 'l día de visita que fan als Monuments.
 Alguns crits de: *¡Volteulo!*. *¡Ahont* vá D. Juan Tanoca!
 —¡Tú... mirat aquell cónsul que sembla un pavo real...
 —Renoy... guayta quin tipo, si sembla una miloca...
 Aquet panxa contenta li es poch la Catedral.
 Tal es del jorn de Corpus la nota pintoresca,
 Que veu un passejantse pe 'l curs amunt y avall,
 Mes s' ouhen ja las trampas, ja s' ha acabat la gresca,
 Que venen els de *Russia* tot fent ballá 'l cavall

II

LA PROFESSÓ

Ja avansa de las *festas*, ab casco á la prussiana,
 L' escolta dels *cap-padres* de Casa la Ciutat.
 Detrás venen las trampas d' altiva catalana
 Que avuy ni ressó tenen: tal es llur só apagat.
 ¿Com no, si sols d' empréstits que ella nos reclama
 Ja suman de pessetas uns cent y tants milións?
 Altívola tu fores, mes vas perdent ta fama
 Ab deutes que t' abruman, Palaus y Exposicións.
 Per xó es que las trampas no s' ouhen gens ni mica
 Per més que ab forsa hi pegui lo qui las toca inquiet,
 Es tant lo que elias pesan, que encar que fort repica
 Y pica y molt més pica, sols pica en ferro fret.
 May més no podrém veurer lo gegantás Assuero,
 Jo crech que 'l tal no estava del tot gayre content,
 Me han dit morí d' un ápat estant al candelero,
 D' aquells que s' improvisan en lo *Saló de Cent*.
 Enguany sa indumentaria ha estat un xich més bona,
 Tothom s' embadalia al veurel tan mudat,
 Com los del Consistori governan Barcelona
 Cregueren just vestirlo de *Conceller en Cap*.

Guaytau la gegantesa, ja no es l' Esther morena,
 Eix any l' han enflocada del *últim figurí*
 Turbant á la Pubilla, mirarla feya pena.
 Si ho saben á Marruecos, demánala 'l Roghí.

Als tendres nins y ninas ab lo seu garbo encisa,
 Mes lo qui veu la marxa de nostra gran ciutat
 Comprén que lo seu trajo, deu ésser en camisa
 Per saldo de tans comptes de nostre temps passat.

Ja es lluny la gegantesa, ja passen ab mesura
 Las creus, escolanías, dels gremis los pendons,
 Los nens de los col-legis, y 'l pot de confitura
 De diputats, milicias, y Comtes y Baróns.

Lo típich guió artístich de tota Seu garlanda,
 Va sènyalant la marxa del clero parroquial,
 Y en pleno, graves, tiessos, creuhada al pit la banda,
 Segueix l' eximia prole del Cos Municipal.

Y vé, per fi, la joya d' artística memoria,
 Floró de nostra terra, doctrina de mitj mon;
 Y 'l poble s' agenolla devant de la Custodia
 Que enlayra 'l silló regi del noble Joan segón.

No poden, no, igualarse, las professóns del día
 Ab las que antany se feyan en jorn tan senyalat,
 Alli 'l diné 's vessava, reynava la alegría,
 Los gremis tots lluytavan qui mes se lluhiria,
 Y cada pendonista semblava un hisendat.

Tradicional sols era, durant tota la octava
 Lo celebrar lo Corpus, donant magnífichs balls,
 Aquell que hi concorria las noyas obsequiava
 Y com recort carmel-los y dolsos regalava
 Acompanyant sa ofrena ab típichs, ríchs ventalls.

Avuy sols vol anarhi alguna confraría,
 Lluisos, renaixensos, y com suma capdal
 La inmensa y vasta prole de l' empleomanía
 Com los del Consistori, los de majordomía
 Y tot l' element magno que sol dirse *oficial*.

Y tot seguint sa ruta, brillant y esplendorosa,
 Algú al anarhi hi trova los seus anhelats fins,
 Com festa anyal, resulta del tot la més hermosa,
 Més sempre, Catalunya no oblidis una cosa,
 Que hi han *professóns* fora y *professóns* per dins.

ENRICH AYNÉ

MAY SURT...

Surt lo sol quan se fa de día,
 del forn surt lo pa al ser cuyt,
 y al rebreer una ferida
 á dojo la sang ne surt;
 ix la fulla de las brancas,
 de la flor sol sortí 'l fruyt
 y de la llenya que crema
 es llógich que broti el fum.
 Surtan gegants, surtan trampas,
 y fins ne surt la Patúm,
 mes un bitllet que tinch fixo,
 aquet si que may no surt.

S. B.

Litografia Barcelonesa. — Sant Ramón, 6

Saltant los fochs

Per un costat hi va l' un,
l' altre per distint costat.

al ser al mitj tots dos topan

y... ¡ells si qu' han ben saltat!